

УДК 811.161.2

ТЕМИ ДИСЕРТАЦІЙ, ЗАТВЕРДЖЕНІ НАУКОВОЮ РАДОЮ «УКРАЇНСЬКА МОВА»

Протягом 2009–2010 років продовжувала роботу Наукова рада «Українська мова» при Інституті української мови НАН України. За зазначений період відбулося 10 її робочих засідань, із яких одне виїзне (Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди). 5 листопада 2010 року в Інституті української мови НАН України проведено Пленум Наукової ради на тему «Українська мова в Україні: перспективи і сьогодення»¹. У процесі роботи Ради затверджено: **2009 рік** — **73** дисертації, з них — **5** докторських; **2010 рік** — **56** дисертацій, з них — **3** докторських.

ДОКТОРСЬКІ ДИСЕРТАЦІЇ

2009 рік

1. **Ясакова Н.Ю.** Категорія персональності в українській літературній мові. (Національний авіаційний університет, м. Київ).
2. **Леснова В.В.** Категорія оцінки в українському діалектному мовленні. (Луганський національний університет імені Т. Г. Шевченка)
3. **Куцак Г.М.** Похідні одиниці в ономасіологічному аспекті. (Слов'янський державний педагогічний університет)
4. **Барчук В.М.** Категорія темпоральності в сучасній українській мові. (Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника)
5. **Марінов В.В.** Співвідношення граматичних значень і форм в морфологічних категоріях іменника. (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди)

---

¹ Див. «Українська мова». — 2010. — № 4. — С. 107 — 115.

2010 рік

6. **Бондаренко А.І.** Темпоральний світ у поетичній мові ХХ століття. (Ніжинський державний педагогічний університет імені М. Гоголя)
7. **Попова І.С.** Типологія категорій синтаксису української літературної мови. (Дніпропетровський національний університет імені О. Гончара)
8. **Ніколаєнко І.О.** Діалектно-етнографічна складова в трансформації українського художнього дискурсу кінця ХХ – початку ХХІ століття. (Луганський національний університет імені Т.Г. Шевченка)

КАНДИДАТСЬКІ ДИСЕРТАЦІЇ

2009 рік

1. **Мізіна О.І.** Нульсуфіксальні прикметникові деривати: семантичний і функціонально-стильовий аспекти. (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди)
2. **Безноса А.П.** Граматичні індикатори вираження ввічливості в українській мові. (Полтавський державний педагогічний університет імені В. Короленка)
3. **Коваль Т.Л.** Засоби експресивізації українського газетного дискурсу початку ХХІ століття. (Херсонський державний університет)
4. **Бондар О.О.** Співвідношення синтетизму й аналітизму у формально-синтаксичній структурі простого речення української мови. (Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського)
5. **Весельська Г.С.** Нові явища у функціонуванні сурядних сполучників в українській мові кінця ХХ – початку ХХІ століття. (Житомирський державний університет імені І. Франка)
6. **Якубовська О.Я.** Структура і семантика словотвірних гнізд з вершинами на позначення кількості. (Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника)
7. **Романюк І.В.** Діалог творчості в оповідному тексті: структурно – семантичні та стилістичні функції. (Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського)
8. **Лось О.А.** Прагмалінгвістичні чинники мовної організації агітаційного повідомлення в політичному дискурсі. (Кримський гуманітарний університет)
9. **Рязанцева М.В.** Ойконімія Дніпропетровщини. (Національний університет «Кієво-Могилянська академія»)
10. **Бицько Н.І.** Мікрогідронімія Тернопільщини. (Буковинський державний медичний університет імені В. Стефаника)
11. **Вебер Н.В.** Мікроойконімія Івано-Франківщини. (Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника)

12. **Ишаков А.Є.** Історія колоративів в українській мові. (Криворізький державний педагогічний університет)
13. **Потапчук Н.М.** Народна географічна термінологія в західноподільських говірках. (Кам'янець-Подільський національний університет імені І. Огієнка)
14. **Таванець Н.В.** Лексика української епістолярії кінця ХІХ – початку ХХ століття. (Національний університет «Києво-Могилянська академія»)
15. **Рябокінь Н.О.** Комунікативно-прагматичний і структурно-семантичний потенціал мовленнєвих актів позитивної і негативної позиції. (Полтавський державний педагогічний університет імені В. Г. Короленка)
16. **Руснак Ю.М.** Лексика родинних обрядів у буковинському діалекті. (Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича)
17. **Вакульчук С.П.** Динаміка українських наддністрянських говірок у межиріччі Дністра і Стрини. (Інститут української мови НАН України)
18. **Бачкур І.О.** Суфіксальний словотвір іменників у гуцульському діалекті. (Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника)
19. **Біленька Н.М.** Вербалізація обрядової і побутової поведінки в поліських говірках. (Житомирський державний університет імені І. Франка)
20. **Полинчук Т.Ю.** Лексика обрядів зимового циклу в середньополіському діалекті. (Житомирський державний університет імені І. Франка)
21. **Скрильнікова Л.М.** Демоніміка у середньополіському діалекті. (Житомирський державний університет імені І. Франка)
22. **Швидка А.В.** Семантико-синтаксична сфера інфінітива в українській літературній мові. (Слов'янський державний педагогічний університет)
23. **Гудима Н.В.** Семантика та стилістичні функції запозичень у мові української постмодерністської прози. (Кам'янець-Подільський національний університет імені І. Огієнка)
24. **Зенцова С.О.** Мовна картина світу в західноукраїнській жіночій прозі кінця ХІХ – першої половини ХХ століття. (Слов'янський державний педагогічний університет)
25. **Степаненко О.П.** Полісемічна лексика в структурі українського поетичного тексту. (Національний університет «Києво-Могилянська академія»)
26. **Панасенко Т.А.** Комунікативно-прагматичний потенціал українських загадок. (Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського)
27. **Андрухова Т.А.** Синтаксис художньої прози Уласа Самчука. (Кам'янець-Подільський національний університет імені І. Огієнка)

28. **Сбітнева І.М.** Лінгвостилістичні особливості українських перекладів Біблії у ХХ столітті. (Слов'янський державний педагогічний університет)
29. **Судденко М.С.** Структура нових афоризмів літературного походження в українській мові. (Ніжинський державний педагогічний університет імені М. Гоголя)
30. **Дзюман Н.П.** Семантико-синтаксична сфера займенника в сучасній українській літературній мові. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова)
31. **Ріпекo Р.Л.** Семантико – стилістичні домінанти в українській поезії кінця ХХ – початку ХХІ століття. (Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника)
32. **Сімонова В.Ю.** Семантико-синтаксичні сфери порівняльних сполучників в українській мові. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова)
33. **Стойкова Г.Г.** Реалізація державної мовної політики на півдні України в кінці ХХ – на початку ХХІ століття. (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова)
34. **Шульська Н.М.** Прізвиська жителів Західного Полісся. (Волинський національний університет імені Лесі Українки)
35. **Піддубна В. В.** Полонізми в українській літературній мові 20 – 30-х рр. ХХ століття. (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди)
36. **Волошинова Н.О.** Динаміка традиційної предметної лексики в українських східнослобожанських говірках. (Луганський національний університет імені Т. Г. Шевченка)
37. **Берегеч В.Г.** Мовна картина світу гуцула другої половини ХІХ століття. (Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича)
38. **Железняк Н.М.** Вербалізація українського національного характеру в різностильових текстах кінця ХХ – початку ХХІ століття. (Національна академія управління)
39. **Сіроштан Т.В.** Формування словотвірної поміа loci в новій українській мові кінця ХVІІ – початку ХХІ століття. (Запорізький національний університет)
40. **Бабич Т.В.** Семантичні перетворення слів у поетичному тексті. (Кіровоградський національний технічний університет).
41. **Кость І.Я.** Вербалізація емоційного стану людини в українському прозовому тексті. (Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка)
42. **Корікова Н.М.** Відбиття лінгвістичних дискусій 20–30-х років ХХ століття в українській художній літературі. (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди)
43. **Тулузанова О.Г.** Лексика української постмодерністської прози на тлі норми 30–80-х років ХХ століття. (Національний університет «Києво-Могилянська академія»)

44. **Калачик І.В.** Структурно-текстові параметри українського хи-
мерного роману. (Тернопільський національний педагогічний
університет імені В. Гнатюка)
45. **Дакі О.А.** Ботанічна лексика в українських говірках межиріччя
Дністра і Дунаю. (Ізмаїльський державний гуманітарний універ-
ситет)
46. **Воробець О.Д.** Прийменниково-субстантивний комплекс у се-
мантико-синтаксичній структурі речення. (Прикарпатський
національний університет імені В. Стефаника)
47. **Фесенко Т.М.** Семантико-синтаксичні сфери сполучників і при-
йменників в українській літературній мові. (Ніжинський дер-
жавний університет імені М. Гоголя)
48. **Костенко В.О.** Функціонально-семантична категорія кумуля-
тивності в українській мові. (Національний педагогічний універ-
ситет імені М.П. Драгоманова)
49. **Шляхта О.В.** Нормування і кодифікування української мате-
матичної термінології в добу українізації. (Національний уні-
верситет «Києво-Могилянська академія»)
50. **Яницька Н.Р.** Мікротопонімія центральних та східних районів
Львівської області. (Львівський національний університет імені
І. Франка)
51. **Власюк В.В.** Лексико-семантичне поле “*запах*” в сучасній ук-
раїнській прозі. (Кам’янець-Подільський національний універси-
тет імені І. Огієнка)
52. **Шрамко Р.Р.** Ізофункціональні парадигми в системі предикатів
стану в українській мові. (Полтавський державний педагогічний
університет імені В.Г. Короленка).
53. **Дашинська Л.Л.** Морфологічна парадигматика українських
ойконімів. (Кіровоградський державний педагогічний універси-
тет імені В. Винниченка)
54. **Шульга Д.О.** Іншомовні слова в письменницькому епістолярії
20–50-х років ХХ століття. (Кіровоградський державний педаго-
гічний університет імені В. Винниченка)
55. **Ковтун Н.В.** Бінарна опозиція щастя / нещастя в українській
мові. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драго-
манова)
56. **Санівська Е.В.** Заголовки в українськомовному газетному дис-
курсі. (Вінницький державний аграрний університет)
57. **Лисиченко Т.Ю.** Динаміка метафори в ідіолекті М.Т. Рильсько-
го. (Харківський національний педагогічний університет імені
Г.С. Сковороди)
58. **Терещенко Л.В.** Ономастикон української байки XVII–XIX сто-
літь. (Хмельницький національний університет)
59. **Тивонюк-Зовхімчук Т.В.** Номінація простору в українській
народній пісні. (Волинський національний університет імені
Л. Українки)

60. **Стахова В.Г.** Фраземіка в українському теле- і радіодискурсі. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова)
61. **Свентух Я.С.** Атрибутивна транспозиція локативів в українській мові. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова)
62. **Макарець Ю.С.** Перифразові номінації в українській публіцистиці початку ХХІ століття. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова)
63. **Козубенко К.В.** Конструкції спонукальної модальності в сучасному українському політичному дискурсі. (Національний авіаційний університет)
64. **Мочалова Н.С.** Співвідношення активних і пасивних конструкцій в українській науковій мові початку ХХІ століття. (Національний авіаційний університет)
65. **Лужецька О.Б.** Мікротопонімія Південно-Західного Опілля. (Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка)
66. **Бондаренко О.В.** Інфраструктура простого речення в сучасній українській літературній мові. (Волинський національний університет імені Л. Українки)
67. **Найрулін А.О.** Культурно-історичний та прагмалінгвальний компоненти в письменницькому епістолярії початку ХХ століття. (Луганський національний університет імені Т.Г. Шевченка)

2010 рік

1. **Павлова І.А.** Числівник у художньому тексті поетів-шістдесятників: структура, семантика, функції. (Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди)
2. **Зеленько В.В.** Мова драматичних творів Лесі Українки: лексико-семантичний і когнітивно-культурологічний аспекти. (Національний авіаційний університет)
3. **Кравченко Ю.Є.** Синтаксис українського драматургічного тексту. (Херсонський державний університет)
4. **Вітрук Н.Л.** Односкладні іменні речення в сучасній українській літературній мові: структура і функціонування. (Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича).
5. **Мірошниченко М.І.** Nomina agentis у сучасній українській літературній мові: структура, динаміка. (Одеський національний морський університет)
6. **Мислива-Бунько І.Я.** Складні слова в мові сучасної української преси: структура та стилістичні функції. (Волинський національний університет імені Л. Українки)
7. **Продан Ю.П.** Терміни-фразеологізми в українській термінографії. (Кам'янець-Подільський національний університет імені І. Огієнка)

8. **Шеремет І.О.** Синтагматика дієслів в українських текстах кінця XIX – початку XX століття. (Волинський національний університет імені Л. Українки)
9. **Голощук Ю.О.** Формально-граматичні типи та функціонування результативних конструкцій в українській мові. (Донецький національний університет)
10. **Панкова М.В.** Структура та функційно-семантична парадигматика форм категорії питальності в українській мові. (Донецький національний університет)
11. **Станіславська Л.В.** Семантична типологія обов'язкових адвербіальних синтаксем в сучасній українській літературній мові. (Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка)
12. **Шановал К.М.** Прийменниково-відмінкові форми просторової семантики на тлі первинних локативних прийменників. (Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка)
13. **Дорогович Н.О.** Мовна експресія в художніх текстах українського резистансу 40–50-х років XX століття. (Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника)
14. **Стрелець І.В.** Комунікативна детермінованість особової семантики у зверненому мовленні українців. (Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича)
15. **Данилюк І.В.** Концепт “СМІХ” в українському художньому дискурсі початку XXI століття. (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника)
16. **Григоренко М.В.** Рецепція англізмів у суспільно-політичній лексиці української мови. (Одеський національний університет імені І. І. Мечникова)
17. **Кушмет М.С.** Сільськогосподарська лексика українських східностепових говірок. (Донецький національний університет)
18. **Брацун О.І.** Синтаксис крилатих висловів в українській художній мові XIX–XX століть (Запорізький національний технічний університет)
19. **Алексеева С.Г.** Сурядність у простому ускладненому реченні сучасної української літературної мови. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова)
20. **Качан Л.В.** Концепт “ЧАС” в українській мовній картині світу. (Запорізький національний університет).
21. **Величко Г.Г.** Паралінгвальні фразеологізми в українській етнокulturі. (Криворізький державний педагогічний університет)
22. **Литовченко І.О.** Динамічні процеси у військовій лексиці української мови (назви зброї, амуніції, споруд). (Криворізький державний педагогічний університет)
23. **Мислива Т.А.** Лексико-фразеологічна параметризація жіночої прози 90-х років XX – початку XXI століття (на матеріалі

- прозових творів С. Майданської, Т. Зарівної, М. Матіос, Є. Кононенко). (Національний авіаційний університет)
24. *Глуховцева І.Я.* Динаміка української фразеології кінця ХХ — початку ХХІ століття: тенденції розвитку. (Луганський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка)
  25. *Самоєнко О.О.* Словотвірна структура іменників *pluralia tantum* в українській мові ХІ–ХVІІ століть. (Кримський гуманітарний університет)
  26. *Солодка С.С.* Формування і структура лексики сільського будівництва і житла в історії української мови. (Луганський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка)
  27. *Соломахін А.Ф.* Становлення астрономічної лексики в українській мові. (Херсонський державний університет)
  28. *Дубинець З.О.* Евфемізми сучасної української мови. (Кримський гуманітарний університет)
  29. *Юрченко Н.В.* Засоби реалізації категорії часового порядку в структурі речення. (Херсонський державний університет)
  30. *Іншакова І.Є.* Формування одоративної лексики в українській мові. (Криворізький державний педагогічний університет)
  31. *Кабиш М.Ю.* Звукопис в українській поезії першої половини ХХ століття: семантика, функції. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова)
  32. *Мельник С.М.* Функціонально-семантичний потенціал експресивної лексики в українській прозі кінця ХІХ — початку ХХІ століття. (Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського)
  33. *Радомська С.П.* Українська мова острозьких стародруків кінця ХVІ — початку ХVІІ століття. (Житомирський державний педагогічний університет імені І. Я. Франка)
  34. *Шевченко І.Г.* Сакралізація значення слова в українській мові. (Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)
  35. *Назаренко О.М.* Реалізація категорії діалогічності в сучасному українському дискурсі. (Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського)
  36. *Нередкова С.С.* Українське мовлення соціуму Луганська. (Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля)
  37. *Козіна Ю.В.* Історія категорії істоти-неістоти в українській мові. (Кримський гуманітарний університет)
  38. *Цвіркун О.М.* Історія української термінології іконопису. (Вінницький національний технічний університет)
  39. *Шеремета В.М.* Національно-культурні стереотипи мовообразу жінки в українських народних піснях. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова)
  40. *Кучанська І.С.* Лексична і фразеологічна система в ідіолекті О.П. Довженка. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова)

41. **Туркевич О.В.** Еволюція термінологіки методики викладання української мови як іноземної. (Львівський національний університет імені І.Я. Франка)
42. **Дерева'яко Л.І.** Кореляція первинних і вторинних прийменників у структурі семантико-синтаксичних відношень. (Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка)
43. **Шевчук Н.П.** Граматична організація об'єктного компонента в українській літературній мові. (Волинський національний університет імені В.Г. Короленка)
44. **Огар А.О.** Вербалізація концептів *земля і небо* в українському поетичному дискурсі в українському поетичному дискурсі другої половини ХХ століття. (Дрогобицький державний педагогічний університет імені І.Я. Франка)
45. **Петренко О.Р.** Вербалізація сакральності в українських колядках. (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова)
46. **Піскун В.О.** Динамічні процеси в українській мові Донбасу ХХ — початку ХХІ століття. (Слов'янський державний педагогічний університет)
47. **Ріпей М.В.** Лексична норма в сучасному газетному тексті. (Львівський національний університет імені І.Я. Франка)
48. **Ставнічук В.В.** Інструктивний медичний дискурс. (Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова)
49. **Станкевич Ю.В.** Мовні сугестогени в текстах політичної реклами. (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова)
50. **Март'янова Н.Г.** Тема-рематична організація висловлення, інтонація, порядок слів. (Донецький національний університет)
51. **Теліцька Г.І.** Семантика та синтагматика речень з напівпредикативними ад'єктивними компонентами. (Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича)
52. **Кісельова А.А.** Іміджеві доміанти ведучого в теледискурсі (на матеріалі розважальних програм). (Одеський національний університет імені І.І. Мечникова)
53. **Прадід О.Ю.** Граматична параметризація мови Кримінального кодексу України. (Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського)

Святослав Вербич, Ніна Яценко (м. Київ)

Sviatoslav Verbych, Nina Yatsenko (Kyiv)

SUBJECTS OF THESES AFFIRMED BY THE SCIENTIFIC COUNCIL
"UKRAINIAN LANGUAGE"